

Een goede start van de lammeren

De meeste schapen worden gedekt in het najaar. Daardoor kan het lammerseizoen voor sommige schapenhouders al zijn begonnen. Waar moet u op letten voor een goede start van de lammeren?

EVERT-JAN VELDMAN, Dierenartsenpraktijk Zuid-West Drenthe

Een goede start van de lammeren begint al vóór de geboorte. Om lammeren via de biest tegen het bloed te beschermen is het belangrijk om de oaien voor het aflammeren op tijd te vaccineren. Nieuwe oaien of enters moeten tweemaal gevaccineerd worden voor het lammeren, oaien die het seizoen ervoor al zijn gevaccineerd maar één keer.

Voeding en slepende melkziekte

Naarmate de schapen langer drachtig zijn, zullen ze meer energie nodig hebben. Dit komt doordat de groeiende lammeren meer energie nodig hebben en de lammeren tegelijkertijd de ruimte voor de pens in de buik beperken. Het opgenomen rantsoen dient dus energierijker te zijn. Schapen ontwikkelen dan ook vaak al slepende melkziekte voor het lammeren. U herkent dit doordat een schaap lusteloos, inactief en koud is. Tevens zal het dier vaak slecht eten. Extra energie toedienen is de juiste behandeling.

Bewegen houdt spieren die nodig zijn bij geboorte actief

Huisvesting en beweging

Bewegen is voor drachtige schapen gunstig. Het activeert de bloedsomloop en houdt de spieren die benodigd zijn bij het geboorteproses soepel en actief. In Nederland

worden de meeste schapen voor het lammeren opgesteld zodat er meer zicht is op het geboorteproses. Het is van belang dat de stalruimte ruim genoeg is en voldoende geventileerd wordt. Probeer het opstallen zo rustig mogelijk te laten verlopen om stress te voorkomen. Veel schapenhouders zullen ervoor kiezen de schapen te scheren om hittestress tijdens de stalperiode te voorkomen. Doe ook dit zo rustig mogelijk.

Het lammeren

Om de ooi rustig te laten lammeren en vervolgens de tijd te geven voor een goede moeder-lambinding, is het advies om de lammerende oaien in individuele hokjes te plaatsen. Om stress te voorkomen is het van belang dat deze hokjes wel in dezelfde ruimte staan als de rest van het koppel. Ooien die gaan lammeren zijn goed op te merken in het koppel. Allereerst zal de uier opzwellen. Vervolgens zal de vulva gezwollen raken en de slijmvliezen van de vulva rood

worden. Het schaap wordt onrustig, zondert zich af, gaat staan en weer liggen en met de poten krabbelen. Als er dan ontsluiting ontstaat, zullen de vruchtvlieszichten zichtbaar worden. Is de waterblaas zichtbaar, dan zal er meestal

binnen een uur een lam zijn. In het algemeen geldt dat er bij het persen door de ooi wel enige vordering moet zijn. Is er geen enkele vordering zichtbaar, dan is het verstandig om of zelf op te gaan voelen of de dierenarts in te schakelen. Bij het invoelen van een ooi is het van belang dat u enigszins een referentiekader heeft: dat u weet hoe het lam hoort te liggen. Heeft u dat niet, dan kunt u beter de dierenarts inschakelen.

Bij het invoelen is het belangrijk om hygiënisch te werken. Dit betekent onder andere schone laarzen en overall en schone handen (en het liefst handschoenen aan). De ooi dient rond de geboorteweg, achterhand en staart ook schoongemaakt te worden met schoon water met ontsmettingsmiddel. Gebruik tevens voldoende glijmiddel. Als u geen ervaring heeft met schapenverlossingen, maar die wel wil opdoen, zijn er diverse cursussen waaraan kunt deelnemen.

Pas geboren lammeren

Enkeel ter wereld vragen de lammeren ook nog enige inspanning van u als veehouder. Om ontstekingen vanuit de navel te voorkomen, is het ontsmetten van de navel na de geboorte belangrijk. Controle of de lammeren voldoende drinken is daarna aan de beurt. Biest is belangrijk omdat die voedingsstoffen bevat, maar ook voor de afweer van het lam. Zorg dat de lammeren actief drinken en wees alert op de buikvulling van de lammeren. Als de ooi onvoldoende melk heeft of de lammeren die om een of andere reden niet opnemen (bijvoorbeeld omdat ze te slap

zijn) moeten de lammeren worden bijgevoerd. Het is dus van belang dat u biest op voorraad heeft, omdat u nooit weet wanneer u die nodig zal hebben. Houd de ooi met de lammeren ongeveer drie dagen in de gaten. Als de ooi en de lammeren fit zijn kunnen ze weer bij het koppel.

Zoönosen

Rondom het aflammeren is er een hoger risico op het oplopen van een zoönose (ziekte overgedragen van dier op mens) voor de risicogroepen zoals jonge kinderen, zwangere vrouwen en oudere mensen. Om voor deze groepen het risico zo klein mogelijk te houden is het niet verstandig ze

rondom het aflammeren in de stal toe te laten. Voor bedrijven en instellingen die een publieke functie hebben is het verstandig om samen met de dierenarts de risico's van zoönosen in kaart te brengen. Mocht u nog vragen hebben of graag advies willen voor specifiek uw situatie, dan kunt u terecht bij uw eigen dierenarts. §

Schaap en lam krijgen meestal snel een goede binding.

FOTO: MAT BROWN, PEXELS